

NORGES HØYESTERETT

Den 26. august 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Bergsjø og Steinsvik i

HR-2022-1619-U, (sak nr. 22-099465STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens fellende dom for grov narkotikaovertrødelse, jf. straffeloven § 232, jf. § 231.
- (2) A er satt under tiltale for overtrødelse av straffeloven § 232 første ledd, jf. § 231 første ledd, jf. straffeloven § 15 (grov narkotikaovertrødelse – post I), vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd (promillekjøring – post II), vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum (kjøring uten førerkort – post III) og legemiddeloven § 31 andre ledd, jf. § 24 første ledd (bruk av narkotika – post IV).
- (3) Hordaland tingrett avsa 29. oktober 2021 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1989, frifinnes for overtrødelse av straffeloven § 232 første ledd bokstav a, b og c, jf. § 231 første ledd, jf. straffeloven § 15 (post I).
 2. A, født 00.00.1989, dømmes for overtrødelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd, vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum og legemiddeloven § 31 annet ledd, jf. § 24 første ledd til en bot på kr 12 000 – kronertolv tusen –, subsidiært fengsel i 24 – tjuefire – dager. Dommen er en særskilt dom, jf. straffeloven § 39 tredje ledd.
 3. Sakskostnader idømmes ikke.»
- (4) Påtalemyndigheten anket over frifinnelsen i punkt 1. A fremsatte krav om at påtalemyndighetens anke måtte avvises. Begrunnelsen var at det hadde tatt fire uker fra anken ble avgitt til forkynning, til den ble forkynt for siktede.

- (5) Gulating lagmannsrett avsa 26. januar 2022 kjennelse og beslutning. Kravet om at påtalemyndighetens anke skulle avvises, ble ikke tatt til følge. Anken ble samtidig henvist til ankeforhandling.
- (6) Gulating lagmannsrett avsa deretter 10. juni 2022 dom med slik domsslutning:
- «1. A, født 00.00.1989, dømmes for overtredelse av straffeloven § 232 første ledd bokstav a-c jf. straffeloven § 231 første ledd, samt de forhold som han rettskraftig er kjent skyldig i ved Bergen tingretts dom av 29.10.2021, til en straff av fengsel i 1 – ett – år, hvorfra fragår to – 2 – dager for utholdt varetekt. Dommen er en fellesstraff med Bergen tingretts betingede dom av 11.10.2019, jf. straffeloven § 39 tredje ledd.
2. Sakskostnader idømmes ikke»
- (7) Den betingede dommen som omtales i punkt 1, siste setning, er avsagt 11. oktober 2019 og gjelder diverse overtredelser av vegtrafikkloven.
- (8) A har anket. Han har anført at påtalemyndighetens anke til lagmannsretten skulle vært avvist. Videre har han gjort gjeldende at domfellelsen bygger på uriktig lovanvendelse ved at det faktum lagmannsrettens flertall har funnet bevist, ikke er tilstrekkelig til å oppfylle de objektive og subjektive vilkårene for straff. I tillegg er det anført at straffen er for streng, samt at domsgrunnene under både skyldspørsmålet og reaksjonsfastsettelsen er mangelfulle.
- (9) Påtalemyndigheten har anført at det var korrekt av lagmannsretten ikke å avvise anken. Det er videre gjort gjeldende at det ikke hefter feil ved lagmannsrettens lovanvendelse eller saksbehandling, verken under skyldspørsmålet eller reaksjonsfastsettelsen. Straffen er riktig utmålt.
- (10) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at A ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten for det forholdet anken gjelder. Han har derfor ankerett til Høyesterett. Dette innebærer at anken bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Nektelsesbeslutningen skal i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (11) A har for det første gjort gjeldende at påtalemyndighetens anke skulle vært *avvist som for sent fremsatt*. Til dette bemerker ankeutvalget at reglene om ankefrist følger av straffeprosessloven § 312, jf. § 310. Etter § 312 fjerde ledd må påtalemyndighetens anke «være avgitt til forkynning for siktede før ankefristen utløper». Straffeprosessloven § 310 første ledd slår fast at «[f]risten for anke er to uker fra den dag dommen er avsagt». Tredje ledd lyder:
- «Har den ankeberettigede tjenestemann i påtalemyndigheten ikke vært til stede ved domsavsigelsen, løper fristen for påtalemyndigheten fra den dag da dommen er kommet inn til dennes kontor. Fristen løper likevel senest ut fire uker etter at dommen kom inn til den påtalemyndighet som utførte aktoratet.»
- (12) Tingrettens dom ble avsagt 29. oktober 2021. Den ble forkynt for møtende aktor 1. november 2021, mens den ankeberettigede statsadvokaten mottok den 9. november 2021. Statsadvokatens anke er datert 12. november 2021 og ble avgitt til forkynning samme dag. Tiltalte fikk innkalling av politiet den 8. desember 2021 og møtte på lensmannskontoret dagen etter, hvor han fikk forkynt anken.

- (13) Ankefristen utløp to uker etter at ankeberettiget statsadvokat mottok dommen, det vil si 23. november 2021. I og med at anken ble avgitt til forkynning for siktede 12. november, var den i utgangspunktet rettidig.
- (14) Spørsmålet er om anken likevel skulle vært avvist fordi det tok for lang tid før den ble forkynt for A. Etter rettspraksis kan en anke avvises hvis det har tatt «uforholdsmessig lang tid» før den blir forkynt for siktede, se Rt-1998-629. Under henvisning til Rt-1993-1342 uttales det i samme avgjørelse også at avvisning bare bør skje ved de mer ekstraordinære forsinkelser. Ved vurderingen «må det ses hen til det samlede tidsforløp etter domsavsigelsen», samtidig som det må «tas hensyn til årsaken til forsinkelsen». I Rt-1998-629 hadde påtalemyndighetens anke blitt liggende i 43 dager på stevnevitnekontoret før forkynnelse fant sted. Anken ble ikke avvist.
- (15) I saken her gikk det om lag fire uker fra anken ble avgitt til forkynning til den faktisk ble forkynt. Men dersom man ser hen til når ankefristen løp ut, er det bare tale om en forsinkelse på i overkant av to uker. Noe av denne tiden har gått med til oversettelse av anken. Det har ikke tatt uforholdsmessig lang tid å få anken forkynt, og det var riktig av lagmannsretten ikke å avvise påtalemyndighetens anke. Ankeutvalget finner det klart at anken ikke kan føre frem på dette punktet.
- (16) A har for det andre anket over *lovanvendelsen og domsgrunnene under skyldspørsmålet*. Han har gjort gjeldende at det faktum lagmannsrettens flertall har funnet bevist, ikke dekker samtlige objektive og subjektive vilkår for domfellelse. Videre har han anført at lagmannsretten har bygget på et for lavt beviskrav, og at domsgrunnene er mangelfulle. Utvalget bemerker at enkelte av anførselene har en side til bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, som etter straffeprosessloven § 306 andre ledd ikke kan angripes ved anke til Høyesterett.
- (17) Utvalget tar utgangspunkt i at lagmannsretten har gitt en korrekt generell beskrivelse av beviskravet, idet det fremgår av dommen at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode. Flertallets etterfølgende konkrete bevisbedømmelse skaper ikke noen usikkerhet med hensyn til om beviskravet er forstått og anvendt korrekt. Dette gjelder også flertallets vurdering av DNA-beviset, som særlig er angrepet i anken. Flertallet fant etter en konkret vurdering å kunne utelukke muligheten for at siktedes epitel kan ha vært på stoffets emballasje som følge av «oversmitte». Det er dermed klart at anførselen om at lagmannsretten har bygget på et for lavt beviskrav, ikke kan føre frem.
- (18) Det er videre klart at det faktum lagmannsretten har funnet bevist, nemlig at A plasserte et parti amfetamin i et verktøyskrin, dekker de objektive sidene av grov narkotikaovertrødelse i form av oppbevaring, jf. straffeloven § 232, jf. § 231.
- (19) Lagmannsretten har videre konstatert at As forsett omfattet oppbevaring av den mengde amfetaminholdig pulver som saken gjelder. Dette er ikke utdypet nærmere i dommen. Når lagmannsretten først har funnet bevist at det var A som plasserte stoffet i verktøyskrinet, er det vanskelig å se for seg at skyldkravet, jf. straffeloven § 22, jf. § 21, ikke også er oppfylt. I en slik situasjon vil hensiktsforsett etter § 22 første ledd bokstav a ofte være nærliggende. I alle tilfeller vil kravet til forsett være oppfylt gjennom en lavere forsettsgrad. Det var ikke anført at A ikke hadde forsett om oppbevaring av amfetamin, eller kun om en mindre mengde.

Lagmannsretten hadde på denne bakgrunn ingen oppfordring til å utdype spørsmålet om subjektiv skyld nærmere. Ankeutvalget finner det i lys av dette enstemmig klart at det ikke hefter feil ved lovanvendelsen på dette punktet, og at domsgrunnene er tilstrekkelige.

- (20) A har for det tredje anket over *straffutmålingen og domsgrunnene under straffutmålingen*. Han har anført at straffen er blitt for streng ut fra den lave styrkegraden på stoffet. I tillegg er lagmannsrettens vurdering og domsgrunner angrepet for så vidt gjelder spørsmålet om deldom.
- (21) Lagmannsretten har utmålt en samlet straff på fengsel i ett år for den grove narkotikaovertrедelsen, forholdene som var rettskraftig avgjort i tingretten og overtrедelsene av vegtrafikkloven som A fikk en betinget dom for i 2019. Det er narkotikaovertrедelsen som er bærende for straffen. Domfellelsen gjelder oppbevaring av rundt 200 gram amfetamin med en styrkegrad på ti prosent.
- (22) Utvalget viser først til dommen inntatt i Rt-2009-807. Straffen for innførsel av 187 gram amfetamin ble der i utgangspunktet ansett å kvalifisere til fengsel i ett år og seks måneder. I Rt-2013-630 ble utgangspunktet for erverv og oppbevaring av 150 gram amfetamin/metamfetamin, herunder 40 gram amfetamin med markert lavere styrkegrad, satt til fengsel i ett år og fire måneder. Og i avgjørelsen inntatt i Rt-2009-1045 uttaler førstvoterende i avsnitt 12 at «[s]traffenivået for befatning med 100 gram amfetamin ligger på rundt ett års fengsel».
- (23) Det er tale om et betydelig kvantum narkotika som innebærer spredningsfare. Narkotikaovertrедelsen ville som utgangspunkt kvalifisert til fengsel i minimum ett år og seks måneder dersom styrkegraden hadde vært normal. Når lagmannsretten har satt den samlede straffen for alle forholdene til fengsel i ett år, er det tatt tilstrekkelig hensyn til den lave styrkegraden. Etter dette er det ikke noe å si på straffens lengde og heller ikke på lagmannsrettens redegjørelse for denne.
- (24) I anken er det til slutt anført at det var feil av lagmannsretten ikke å gjøre straffen helt eller delvis betinget, og at domsgrunnene her er mangelfulle. Utvalget kan ikke slutte seg til dette. Riktignok er premissene relativt korte på dette punktet. Slik saken lå an, var det imidlertid ikke grunn til å utdype standpunktet nærmere. Ankeutvalget kan i likhet med lagmannsretten ikke se at det var grunnlag for å gjøre noen del av straffen betinget. Blant annet avgjørelsen i Rt-2009-1045 viser at det ikke er utelukket å gjøre en del av straffen betinget i narkotikasaker av lignende karakter som den foreliggende. Men i den saken forelå det temmelig særegne forhold, se avsnitt 10 og 12. Det ansvaret siktede har for sine barn i vår sak, er klart mer begrenset og sekundært. Saken gjelder dessuten et langt høyere kvantum enn 2009-saken. Både de tunge allmennpreventive hensynene og fraværet av rehabiliteringshensyn og øvrige formildende omstendigheter tilsier at det var riktig å gjøre hele straffen ubetinget.
- (25) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)